

Svarthvit fluesnapper – *Ficedula hypoleuca*

Størrelse: ca 13 cm, 11-15 g

Egg: 5-7 lyseblå egg

Reir: strå, vissent løv, foret med fjør og hår

Kjennetegn: Tettbygget med kort tykt nebb.

Hannen har svart overside med hvit panneflekk og store hvite felt på vingene og hvit underside.

Hunnen gråbrun til gråhvit.

Lyd: klar og vakker sang med varierende *tivu-tivu-tu*

Levested: I all slags skog, hager og parker over hele landet.

Næring: insekter, særlig fluer og mygg

3 fluesnapperer hekker i Norge: Svarthvit fluesnapper og gråfluesnapper er vanlige.

Dvergfluesnapper er sjelden.

Foto: Frode Falkenberg

I april eller begynnelsen av mai kommer svarthvit fluesnapper til Norge fra Vest-Afrika. Det er en liten livlig fugl som fanger insekter i flukt, den snapper fluer! Ved nebbrotten har den børster til hjelp for å fange byttet.

Hannen kommer til Norge en uke før hunnen, og denne uken bruker han til å finne en passende reirplass. Han er alene ansvarlig for å skaffe husrom og det er ikke lett, for han er seint ute i forhold til konkurrerende arter som meiser og stær. Alle disse artene er hulerugere og det er bolignød også i naturen. Derfor er det stor hjelp for svarthvit fluesnapper at vi lager fugleboliger den kan hekke i. En rekke studier viser at bestanden øker når det blir hengt opp fugleboliger.

Hannen kommer ofte tilbake til samme reirplass flere år på rad og har en fantastisk evne til å finne veien. Hunnen er ikke så stedbundet, og det er liten trofasthet mellom partene hos fluesnapperne. Den store graden av skilsmisse kan selvfølgelig skyldes hannens utbredte utroskap, men like sannsynlig at fluesnapperne overvintere hver for seg. Når han i tillegg kommer tilbake til hekkeplassen en uke før henne, så er det kanskje ikke så rart at han ikke kan sitte trofast og vente? Kjæresten fra i fjor kan jo være forulykket på veien.

Når hannen har funnet en reirplass, synger han ivrig for å tiltrekke seg en make. Sangen er klar og vakker med varierende motiv. Hunnen hos svarthvit fluesnapper foretrekker en han som kan stille med en god bolig. Når boligen og maken er valgt, er hunnen alene om selve reirbyggingen inne i boligen.

Så snart pardannelsen har skjedd og hunnen har begynt å ruge, blir han taus. Ikke sjelden kan vi høre at han begynner å synge ved en annen reirplass. Da er han ute på frierfotter for å tiltrekke seg hun nummer to. Hunnen ruger eggene alene ca 2 uker, men hannen mater henne flittig på reiret. Hunnen kan forlate reiret for å tigge mat. Da er det observert at hannen lokker henne tilbake til reiret før hun får maten. Han vil sikre at hun ruger. Sikker på at han er far til barna kan han likevel ikke være. Det har vist seg at hunnen kan ha hatt flere partnere. Ungene er i reiret i 16 døgn etter klekking, før de flyr ut. De blir matet av begge foreldrene minst en uke etter at de har forlatt reiret. Har hannen skaffet seg elskerinne med barn, så går han en strevesom tid i møte. Han prøver så godt han kan å skaffe mat til begge to. Det kan være risikofyllt å være kone nummer to, for blir det trangt om mat, er det førstekona som har rangen.

Svarthvit fluesnapper er en av de vanligste hulerugerne i Norge. Nesten halvparten av småfuglkassene blir tatt i bruk av denne arten. Ofte kan vi observere at svarthviten mobber meiser og tar boligen fra dem. Det kan være en intens krancling som kan gå på livet løs. Når fuglekassen skal renses om høsten kan vi finne to lag med reir, - et meisereir med egg og oppå det et reir av svarthvit fluesnapper. Utfordrer svarthviten en kjøttmeis kan det bli fatalt. Kjøttmeisen er større og veier 6-7 gram mer. Overrasker den en svarthvit fluesnapper inne i kassen sin kan den drepe den ved å hakke hull i hodeskallen. Dette er kanskje den vanligste dødsårsaken blant svarthvit fluesnapper hos oss,

viktigere enn sult, sykdom og trussel fra røyskatt, mink og spurvehauk. Fluesnapperen foretrekker åpen skog og kasser som gjerne er plassert høyt over bakken, da er den trygg for røyskatt og mink.

I England og Nederland har det vært registrert en sterk tilbakegang av svarthvit fluesnapper. Det henger antakelig sammen med endret skogbruk og klimaendringer. Svarthvit fluesnapper er avhengig av insekter og larver som mat til fugleungene. Mengden larver er størst om våren, men når våren kommer stadig tidligere, kan larvene være borte innen svarthvit fluesnapper er kommet til landet. Høyere temperatur gjør også at larvene utvikler seg raskere og dermed er det et kortere tidsvindu de er tilgjengelig i.